

Biznes w czasie pandemii

Informatyzyzacja postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych

Od 1 grudnia 2021 r. możliwe jest wnoszenie i doręczanie pism oraz dokumentów przez system teleinformatyczny – Krajowy Rejestr Zadłużonych, wgląd w akta sprawy online, a także do katalogu formularzy, które mają ułatwić sporządzanie pism w poszczególnych postępowaniach.

BARTOSZ SIERAKOWSKI

SEBASTIAN MACIEJCZYK

w aktach ze skutkiem doręczenia (czyli skutki będą takie, jak gdyby doszło do doręczenia pisma). Trezeba jednak dodać, że pierwsze doręczenie do danego adresata (np. do wierzyciela – uczestnika postępowania upadłościowego prowadzonego wobec jego dłużnika) następuje w sposób tradycyjny, tj. „papierowo” i jednocześnie wraz z nim należy pouczyć adresata m.in. o sposobie założenia konta w systemie KRZ. Doręczenie kolejnego pisma do tego samego adresata będzie już dokonywane przez system.

Kto może wnieść i otrzymywać pisma oraz dokumenty z pominięciem systemu KRZ?

Ustawodawca przewidział wyjątki od reguły cyfrowego obrotu pism i dokumentów. Zarówno w postępowaniach upadłościowych, jak i restrukturyzacyjnych, z obowiązku wnoszenia i otrzymywania pism (dokumentów) za pośrednictwem KRZ zostały wyłączone tzw. osoby wykluczone cyfrowo. Są nimi wierzyciele, którym przysługują:

- należności ze stosunku pracy (poza tzw. kadraj menedżerską),
 - renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci,
 - renty z tytułu zamiarany uprawnień objętych treścią prawa dożywczoia na dożywnością rentę.
- Ponadto osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej może z pominięciem systemu KRZ wnieść o ogłoszenie swojej upadłości, a także o otwarcie postępowania o zarwanie układu na zgromadzeniu wierzycieli (wydaje się, że takiej możliwości nie będzie miała już po otwarciu powyższych postępowań i zmuszona została do korzystania z KRZ na dalszym etapie procedury).

Skoro zatem powyższe podmioty zostały zwolnione z obowiązku wnoszenia pism (i dokumentów) za pośrednictwem KRZ, to w jaki sposób mogą to zrobić?

Ustawa wskazuje im trzy możliwe ścieżki działania. Po pierwsze, mogą skorzystać z tradycyjnej formy pisemnej, czyli mówiąc w uproszczeniu, wystąpić z „papierowym” pismem. Po drugie, mogą skorzystać z formy usznej – przekazać ustnie treść wniosku lub oświadczenia pracownikowi biura podawczego każdego sądu rejonowego (w szczególności przy padkach, pracownikowi biura organu postępowania – np. syndyka). Ten z kolei wprowadza podaną mu ustnie treść do systemu KRZ, a niezależnie od tego drukuje wprowadzone dane i na tej „papierowej” wersji pozyskuje podpis wnoszącego pismo. Podmioty, których dotyczy wyjątek, mogą analogicznie postąpić z dokumentami, które chcą złożyć do postępowania – przekazać je pracownikowi biura podawczego sądu rejonowego, który wprowadzi ich cyfrowo odnotowując do systemu KRZ. Po trzecie wręczcie, wypada odnotować, że ustawa jedynie zwalnia osoby wykluczone cyfrowo z konieczności wnoszenia pism przez system KRZ, ale wcale im tego nie zakazuje. Nadal ta droga wnoszenia i doręczania im pism jest dla nich otwarta, ale to od nich zależy, czy zechcą z niej skorzystać.

W uzupełnieniu powyższego warto dodać, że z oczywistych względów z obowiązku wnoszenia za pośrednictwem KRZ zostały wyłączone, niezależnie od tego kto je wnosi, pisma procesowe i dokumenty zawierające informacje niejawnne w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnnych, a także oferty składane w toku przetargu lub aukcji.

Nie należy do reguły wyłączonych z obowiązku wnoszenia pism przez KRZ, jak zatem mogą złożyć pismo przez system?

Pierwszy krok, który poprzedza złożenie pisma przez system, polega na założeniu konta w KRZ. W przypadku osoby fizycznej czynność ta nie jest skomplikowana – w zasadzie wystarczy określić podstawowe informacje (nazwa użytkownika, hasło, itd.), a następnie złożyć podpis zaufany, kwalifikowany podpis elektroniczny, podpis osobisty albo uwierzytelinić się z użyciem węża krajowego identyfikacji elektronicznej. Nieco bardziej rozbudowaną procedurę założenie konta przewidziano dla osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych (czyli np. dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek akcyjnych itd.).

W praktyce jednak cały proces ułatwiają filmy instruktażowe i wskazówki udostępniane przez Ministerstwo Sprawiedliwości (zob. <https://krz.info-prod.apps.ocp.prod.ms.gov.pl/ext> oraz <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/filmy-instruktażowe>).

Co istotne, pisma procesowe oraz dokumenty wniesione za pośrednictwem KRZ trzeba także w odpowiedni sposób

„podpisać”. Jest na to kilka sposobów. Można to zrobić kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo uwierzytelinić się w sposób zapewniający możliwość potwierdzenia pochodzenia i integralności weryfikowanych danych w postaci elektronicznej (tj. za pomocą rejestru KRZ). Podobnie jak miało to miejsce jeszcze w „papierowej rzeczywistości”, do każdego pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem KRZ należy dołączyć załączniki w postaci elektronicznej. Nieco inaczej sprawa wygląda w sytuacji załączenia dokumentów sporządzonych w postaci papierowej. W takim wypadku do takiego pisma należy dołączyć poświadczony elektronicznie odpisów dokumentów lub elektroniczne kopie dokumentów. Wiąże się z tym jednak pewne dodatkowe obowiązki, bowiem w razie załączenia elektronicznej kopii dokumentu, oryginał złożonego wcześniej dokumentu albo jego odpis poświadczony za zgodność z oryginałem składa

„Choć od inauguracji KRZ minęło prawie pół roku, wiele z jego narzędzi działa tylko w teorii. W dalszym ciągu system ten nie pozwala na przeprowadzenie zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem. Z perspektywy syndyka utrudnienia są jeszcze bardziej dotkliwe.

Przykładowo zatem będziemy mogli wystąpić do sądu z awizowanym wcześniej wnioskiem o ogłoszenie upadłości. Po załogowaniu do systemu wystarczy wybrnąć komendę „Nowy wniosek”, wyszukać formularz wniosku o ogłoszenie upadłości, a następnie przystąpić do jego wypełnienia. Może się jednak zdarzyć tak, że w systemie KRZ nie znajdziemy konkretnego formularza wniosku. Co wtedy? Wówczas w wyszukiwanej katalogu dokumentów należy wpisać „Pismo inne”, a następnie postępować jak w przypadku każdego faktury wnie – podać sygnaturę postępowania, którego to pismo dotyczy.

Choć od inauguracji KRZ minęło prawie pół roku, wiele z jego narzędzi działa tylko w teorii. W dalszym ciągu system ten nie pozwala na przeprowadzenie zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem. Z perspektywy syndyka utrudnienia są jeszcze bardziej dotkliwe.

■ **Założenie konta w KRZ, co dalej?**
Po założeniu konta w Krajowym Rejestrze Zadłużonych możemy już korzystać z systemu, czyli wnieść i otrzymać pisma, dokumenty, postanowienia sądu i sędzię-komisarza (w przypadku postanowień kierunek oczywiście będzie jednostronny – z sądu do użytkownika KRZ).

Przykładowo zatem będziemy mogli wystąpić do sądu z awizowanym wcześniej wnioskiem o ogłoszenie upadłości. Po załogowaniu do systemu wystarczy wybrnąć komendę „Nowy wniosek”, wyszukać formularz wniosku o ogłoszenie upadłości, a następnie przystąpić do jego wypełnienia. Może się jednak zdarzyć tak, że w systemie KRZ nie znajdziemy konkretnego formularza wniosku. Co wtedy? Wówczas w wyszukiwanej katalogu dokumentów należy wpisać „Pismo inne”, a następnie postępować jak w przypadku każdego faktury wnie – podać sygnaturę postępowania, którego to pismo dotyczy.

Choć od inauguracji KRZ minęło prawie pół roku, wiele z jego narzędzi działa tylko w teorii. W dalszym ciągu system ten nie pozwala na przeprowadzenie zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem. Z perspektywy syndyka utrudnienia są jeszcze bardziej dotkliwe, bowiem nadal nie rozwiązano problemów z autonomicznym tworzeniem okresowych sprawozdań z pełnienia swojej funkcji. Póki co, jak wskazuje Ministerstwo Sprawiedliwości, udało się zrealizować utrudnienia związane z tworzeniem listy wierzycieli i spisów wierzycieli, zakładaniem akt do zgłoszeń wierzycielskich, czy tworzeniem spisu inwentarza. Jak widać, mankamentów nadal nie brakuje. Należy liczyć zatem na szybkie usprawnienie systemu, który – jak planowano – miał być rozwiązaniem rewolucyjnym. Pełne wdrożenie KRZ na pewno przyspieszy rozpoznawanie spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych. System jednak musi być przyjazny użytkownikowi, a przede wszystkim wspierać jego pracę i ją automatyzować, a nie generować dodatkowe czynności, a w konsekwencji koszty. Na tym polu jeszcze wiele do zrobienia, jak chociażby import i eksport danych do plików tworzonej w KRZ. Bez tego nie będzie taniej i nie będzie szybciej.

/e

– Bartosz Sierakowski, rada prawny, doradca restrukturyzacyjny
– Sebastian Maciejczyk, adwokat Zimmerman Sierakowski i Partnerzy

Ogólny kierunek transformacji matryczny – Krajowy Rejestr Cyfrowy sektora publicznego Zadłużonych („KRZ”). Co to konkretnie dla przedsiębiorcy? Wnoszenie pism oraz mających na celu modernizację i usprawnienie dotychczasowych metod jego działania. Coraz częściej cyfrowe procedury nie tylko ograniczają czasowe koszty, ale i usprawniają obsługę klienta. Wprawdzie obecne działania nie są jeszcze tak zaawansowane, jak w innych państwach Unii Europejskiej, ale to już jest krok w kierunku pełnej cyfryzacji. W tym celu KRZ planuje wprowadzić do systemu teleinformatycznego formularzy, które będą umożliwiały przystąpienie do postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego. W tym celu KRZ planuje wprowadzić do systemu teleinformatycznego formularzy, które będą umożliwiały przystąpienie do postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego. W tym celu KRZ planuje wprowadzić do systemu teleinformatycznego formularzy, które będą umożliwiały przystąpienie do postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego.

Chcę wystąpić z wnioskiem o ogłoszenie upadłości. Czy muszę zrobić to w KRZ?

Znowelizowane przepisy przewidują, że zarówno wnoszenie, jak i doręczanie pism oraz dokumentów w postępowaniach upadłościowych i restrukturyzacyjnych (zbiórco zwanych postępowaniami insolwencyjnymi) następuje wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe. Co więcej, ustawa dodaje, że pisma należy wnieść z wykorzystaniem udostępnianych w systemie KRZ formularzy. A zatem, od 1 grudnia 2021 r. wniosek o ogłoszenie upadłości, tak jak wszystkie inne pisma w postępowaniach insolwencyjnych, należy wnieść za pośrednictwem systemu KRZ i to z wykorzystaniem znajdujących się w systemie formularzy.

Jaki będzie skutek braku zastosowania się do powyższego obowiązku?

Pisma oraz dokumenty wniesione za pośrednictwem systemu KRZ nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma albo dokumentu do sądu lub innego organu postępowania insolwencyjnego (np. syndyka, nadzorcę sądowego czy zarządcę). Jeśli zatem jesteśmy zobowiązani do wnoszenia pism za pośrednictwem systemu KRZ (przy czym poza nielicznymi przypadkami opisanymi w kolejnym pytaniu, tak właśnie będzie), a zamiast tego, np. jako dłużnik wystąpimy do sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości w formie „papierowej”, to nasze działania nie wywołają zamierzonych skutków prawnych. Sąd nie rozpoznaje naszego wniosku, a nadto nie będziemy mogli twierdzić, że zadośćuczyniliśmy obowiązkowi wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości w terminie 30 dni od popadnięcia w stan niewypłacalności.

Taka sama sytuacja zachodzi także w drugiej stronie, tj. gdy to nasz sąd albo organ postępowania insolwencyjnego będzie doręczał pismo czy postanowienie. Jeżeli doręczenie powinno nastąpić przez KRZ, a adresat nie będzie miał założonego konta w systemie, pismo zostanie pozostawione